

הלכות. תנינא עאל בגיחו"ן. ותמן הוא קבור ההוא דאתמר ביה (ויקרא יא) כל הולך על גחון, גבריאל"ל גבר אל עליה אתמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה בעדו. ולא ידע גבר ית קבורתיה עד יומא הדין דאתגלייא תמן. ודא איהו רמז ולחפימא ברמיזא. תליתאה עאל בחדק"ל חד קל ודא לישנא חדידא קלא לדרשא. רביעאה עאל בפר"ת דאיהו מוחא דביה פריה ורביה. בן זומא וכן עזאי דעאלו בקליפין דאורייתא הו לקאן בהון. רבי עקיבא דעאל במוחא אתמר ביה דעאל בשלם ונפק בשלם.

הלכות. השני נכנס בגיחו"ן, ושם הוא קבור, אותו שנאמר בו (ויקרא יא) כל הולך על גחון. גבריאל"ל - גבר אל, עליו נאמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה בעדו. ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה שהתגלה שם, וזהו רמז, ודי לחכימא ברמיזא. שלישי נכנס בחדק"ל - חד קל, וזו לשון מחדדת קלה לדרשה. רביעי נכנס בפר"ת, שהוא המוח, שבו פריה ורביה. בן זומא וכן עזאי שנכנסו לקלפות של התורה, היו לוקים בהם. רבי עקיבא שנכנס במוח, נאמר בו שנכנס בשלום ויצא בשלום.

(אמר רבי אלעזר, אבא, יומא חד הוינא כבי מדרשא, ושאלו חברייא מאי ניהו דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנונו גרמיכו דכתיב, (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. אדחכי הא סבא דסבין קא נחית אמר לון רבנן, במאי קא תשתדלון. אמרו ליה ודאי בהא דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו', אמר לון ודאי רוא עלאה אית הכא. והא אוקמוה במתיבתא עלאה. ובגין דלא תטעונו נחיתנא לכו ובגין (דאתגלייא) רוא דא בנייכו דאיהו רוא עלאה טמירא מבני דרא.

ואמר רבי אלעזר, אבא, יום אחד הייתי בבית המדרש, ושאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנונו בעצמכם, שקתוב (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני? בין כף הנה זקן הזקנים. ירד ואמר להם, רבנן, במה אתם משתדלים? אמרו לו, ודאי בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר להם, ודאי סוד עליון יש כאן, והרי פרשוה בשיבה העליונה, וכדי שלא תטעו ירדתי לכם, וכדי לגלות סוד זה בניכם, שהוא סוד עליון טמיר מבני הדור.]

בדאי אבני שיש טהור אננו דמנהון מין דכין נפקין. ואננו רמיון באת א רשא וסופא. ו' דאיהו נטוי בינייהו איהו עין חיים. מאן דאביל מניה וחי לעלם. ואלין ב' יודין אננו רמיון בויצר. ואננו תרין יצירות. יצירה דעלאן ויצירה דתתאין. ואננו חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי אננו תעלומות מחכמה עלאה דתחת בתר עלאה.

ואננו לקבל ב' עינין דכהון תרין דמעין נחתו ברא. ואמאי נחתו. בגין דאורייתא מתרין לוחין אלון הנה משה נחית לישראל. ולא וכו בהון ואתברו ונפלו. ודא גרים אבנדא דבית ראשון ושני. ואמאי נפלו בגין דפרח ו' מנייהו דאיהו ו' דויצר. ונהיב לון אחרנין מספרא דעין הדעת טוב ורע דמתמן

שמעם יוצאים מים זפים, והם רמוזים באות א' בראש ובסוף. ו' שהוא נטוי ביניהם הוא עץ החיים. מי שאוכל ממנו - וחי לעולם. ושני היודיים האלה רמוזים בויצר, והם שתי יצירות, יצירה של העליונים ויצירה של התחתונים. והם חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי הם תעלומות מחכמה עליונה שתחת בתר עליון.]

והם כנגד שתי עינים שבהם שתי דמעות יורדות לים הגדול. ולמה ירדו? בגלל שהתורה משני הלוחות הללו היתה משה מוריד לישראל, ולא זכו בהם, ונשפרו ונפלו, וזה גרם אבדן בית ראשון ושני. ולמה נפלו? בגלל שפרח ו' מהם, שהוא ו' של ויצר, ונתן להם אחרים מצד של עץ הדעת